Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Holme Lokalhistoriske Samling

Rundhøjskolen
Holmevej 200
8270 Højbjerg

Hvor lå Forsamlingshuset i Holme ?

Hvor boede " Bowse Anton " ?

Svarene på disse spørgsmål og mange flere kan du få hos *Holme Lokalhistoriske Samling.*
Har du blot nogen interesse for HOLMES historie, kan du også glæde andre med din indsats ved at kontakte os.
Besøg os i arkivet på Rundhøjskolen eller ring til nedenstående telefonnumre, og vi vil sørge for det videre fornødne.

Bestyrelsen for Holme Lokalhistoriske Samling

Formand
John Jacobsen
M.P.Hansensvej 9
Tlf. 86 27 77 88

Kasserer
Ejner Pytlich
Forsythiavej 7
Tlf. 86 27 10 75

Arkivleder
Vagn Jensen
Holmetoften 33 d
Tlf. 86 27 49 50

Næstformand
Signe Rasmussen
Hjulbjergvej 5
Tlf. 86 27 06 23

Sekretær
Leo Søgård
Holmevej 270
Tlf. 86 14 07 97

H.L.S. Holme

Årsskrift 1996

Holme Lokalhistoriske Samling

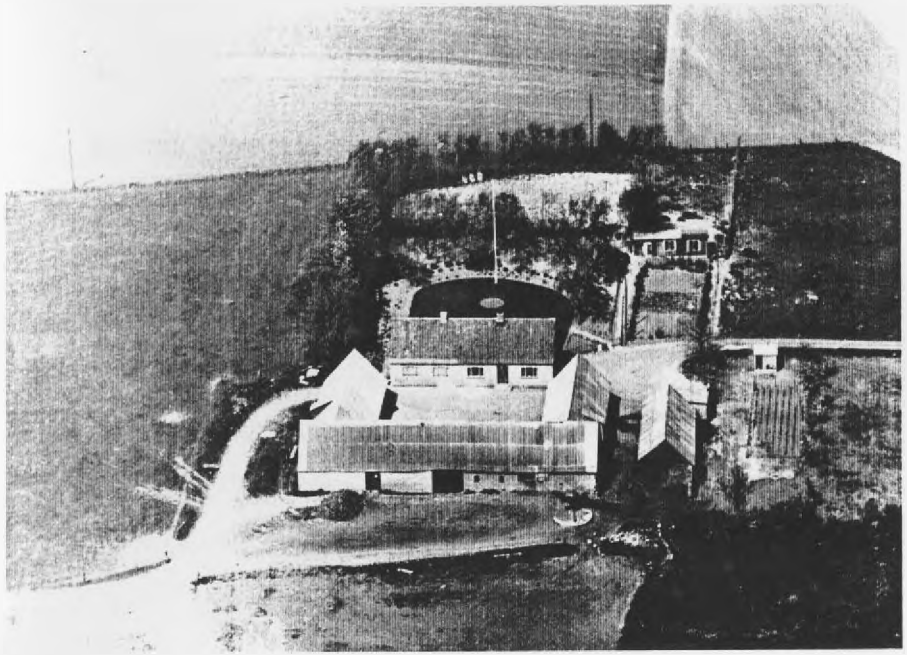

ISSN 1395-3311

KALKÆRGÅRDEN

Indhold

Forord 3

Kalkærgården 4

Hjulbjerggården 10

Bakkegården (den midterste) 14

Kort over Holme med gårdene 18

Årsberetning 19

Forsiden:

Luftfoto af Kalkærgården.

Forord

Holme Lokalhistoriske Samling ønsker igen i år med dette **ÅRSSKRIFT** at udbrede kendskabet til denne og inspirere vore medlemmer og andre til at hjælpe med at indsamle billeder, skrifter og andet, som kan belyse *DET GAMLE HOLME*s historie.

Vi har i år valgt at lade AXEL H. NIELSEN´s skrift om Kalkærgården og SIGNE RASMUSSEN´s beretning om Hjulbjerggården og Den midterste af Bakkegårdene være grundlag til dette årsskrift.

Vi kan heller ***ikke*** ofte nok opfordre DIG til at hjælpe med at få nedskrevet oplysninger, som kan komme senere generationer til gode.
Det er bare at fatte pennen og få nedskrevet de oplysninger, du ligger inde med, eller vi kan måske få kopieret nogle billeder, der kan være til gavn for at danne et korrekt billede af det gamle HOLME.
Om få år er billeder af i dag historie, og burde måske bevares.

Årsberetningen, som beskriver lidt af det, bestyrelsen har foretaget sig i det forløbne år, kan læses bag i dette hæfte.
Adresser på bestyrelsen og ARKIVET findes på sidste side.

På vegne af bestyrelsen for støtteforeningen.

John Jacobsen

KALKÆRGÅRDEN.

Fortalt af den sidste gårdejer og landmand Axel Nielsen

Et par af de gamle træer ved legepladsen i forbindelse med boligforeningens rækkehusbyggeri lidt sydvest for den gamle bydel i Holme viser, hvor den nu nedlagte Kalkærgård gennem tiderne var beliggende.

Gården var på 39 tdr.land - hartkorn: 4 tdr.,5 skp.

Fra 1858 ejedes gården af HANS MOGENSEN. Han flyttede gårdens bygninger 100m i sydvestlig retning til et højere liggende terræn, idet den gamle beliggenhed var meget lav, og gården til tider var udsat for oversvømmelse ved stærkt tøbrud. Efter hvad jeg har hørt, så var Hans Mogensen en dygtig landmand på den tid.

I 1891 afstod han gården til sønnen, PER MOGENSEN. Han var den første landmand i Holme, der dyrkede roer. Han byggede samtidig et møddingshus, der også blev brugt til vogne og redskaber samt en mindre grisestald.

Efter få år overtog han Aarslev Hammerværk, som hans svigerfar ejede. Han solgte derfor i 1894 gården til broderen, PETER MOGENSEN, der ejede den indtil 1920.

Han blev i 1911 vurderingsmand for den AI.M.Brandforsikring, og han forpagtede derfor gården ud til Laus Møller, der var svigersøn af direktør Mikkel Jakobsen, Viby.

Det gik i den tid ikke så godt med landbruget eller med forpagtningen. Bygningerne gik i forfald, og marken blev forsømt. Koerne blev solgt, og svigerfaderen fornyede besætningen flere gange for at holde driften i gang.

Til sidst var der ingen besætning på gården, og alt var i meget dårlig stand. I 1920 måtte svigerfar købe gården, da det ville blive for dyrt at sætte den i stand i henhold til forpagtningskontrakten. Han solgte samme år til Peter Christensen Petersen, der var forhenværende smed.

Han var, efter hvad jeg har hørt, en arbejdsom mand, men han kunne ikke få det til at gå.

I 1923 solgte han gården til Jens Kristian Sørensen fra Århus. Han var vurderingsmand for Jydsk Landkreditforening, og hans søn, Søren Dal Sørensen, skulle så drive gården for ham.

Men Søren Dal Sørensen var ikke landmand og hans kone heller ikke fra landet. Det gik derfor ikke så godt, og meget blev forsømt.

I 1926 blev marken tilsået for sent, og gården blev sat til salg igen.

Det var netop på den tid, da jeg så på gård. Den 2. juli 1926 købte vi så Kalkærgård. Den 5. august 1926 blev jeg gift med Ingeborg Hansen fra Testrup Damgård.

Vi gav 74.000kr + en mergelgæld på 2.500kr. for gården. Allerede den 3.juli begyndte jeg med at udtynde de sidste roer - en måned over tiden for den slags arbejde.

Vi tog fat på at få denne forsømte gård rettet op, og det var et stort stykke arbejde. Naboer og folk i Holme rystede på hovedet og mente ikke, at det ville lykkes.

Men vi tog fat med ungdommens mod og en god landbrugsmæssig baggrund. Det var strengt til tider, for alt var forsømt både ude og inde, og alt trængte til istandsættelse.

Der var ikke engang et lille hus med hjerte i døren.

Pengene var små, men det gik dog langsomt fremad henimod 1930. Vi havde f.eks. en gammel selvbinder, der ikke var ret god. Vi kunne få den byttet til en bedre for 700 kr., men vi havde ikke pengene. Vi fik en ordning med at betale over 4 år - 200 kr.hvert år i 3 år og 100 kr. det sidste år. Det første år kunne vi betale med 2 slagtegrise, der da kostede 100 kr. pr. stk., og det var, hvad vi ellers skulle have brugt til reparation af den gamle selvbinder. Det 2. år skulle der 4 grise til at betale afdraget, og det 3. år skulle der 6 grise til afdraget. Det var blevet dårligere tider.

Vi havde en stor mælkeproduktion. I disse år var mejeriets pris 14 øre pr. liter sødmælk. Malkningen var gammeldags håndmalking.

På kvægtorvet kan jeg huske en mand, der ville sælge en ko for at skaffe penge.Koen var med kalv og ikke nem at sælge til slagtning - han fik 45 kr. for den. Vi havde ikke pengene, skønt vi godt kunne have brugt den.

Hver lørdag tog vi på torvet på Ågade i Århus med æg, blomster og frugt, som vi solgte for at skaffe kontante penge. Vi solgte en del æg til Dragonkasernens marketenderi. En lørdag vi kom der, skældte marketenderen ud over hans slagter, der havde sendt ham en bagskinke af en gris til en pris af 15 kr. - det syntes han var ublu. Jeg sagde til ham, at vi kunne levere en halv gris, stemplet og i orden til samme pris. Vi tog en hjem fra slagteriet og leverede den til ham. Hvad han har sagt til slagteren, ved jeg ikke.

Vi havde også et stort hønsehold og rugede selv kyllinger ud. Hanekyllingerne solgte vi dels på torvet og dels hjemme. I højsæsonen var der en bekendtgørelse i Brugsen om kyllinger til salg. De vejede 1 kg. med fjerene på, og de kostede 1 kr. pr. stk.. Vi vejede dem levende, og de, der ikke vejede nok, fik lov at gå en uge mere.

Det var svære tider, og mange menesker måtte gå fra hus og hjem. Mange var arbejdsløse. Tvangsauktionerne var mange. Det var et tog af tavse mænd, grædende kvinder og forskræmte børn.

Vi havde en landbrugsminister, der på et møde udtalte, at så længe der var radio og telefon på en landejendom, så var der ikke krise. Han fik megen kritik for den tale, og han blev også sidenhen mere forstående. Jeg er selv vokset op i et stærk marxistisk hjem, men fik dengang en anden forståelse af tingene.

Min kone havde 5 søstre, der alle boede her på egnen. Vi kom en del sammen. Det foregik på cykel. Kødet til maden havde vi selv, og konerne serverede saftevand af havens produkter. Vi havde det meget fornøjeligt. Da der kom børn, kørte vi med heste og vogn. Det var noget, der ikke kostede penge.

Det var en hård krisetid - en kamp for at overleve. Der var ingen

hjælp at få nogen steder, og vi kunne til tider godt blive lidt bitre.

I 1933 kom så Kanslergadeforliget med nogen krisehjælp. Vi fik 462 kr., og det kunne lige dække, hvad vi på det tidspunkt skyldte i skat.

Der var en del strid om det engelske pund, der steg fra 18,16 til omkring 22 kr.. Det begyndte dog så småt at blive bedre forhold, men der var mange ting, der skulle fornyes. Vi fik grisekort for ikke at producere flere grise, end der var afsætning for. Disse grisekort blev der handlet med, men det var fuldt lovligt. De kostede til tider lige så meget som grisen.

I 1935 deltog jeg i bondetoget til Amalienborg, det var noget af en oplevelse med 50.000 deltagere. Stauning listede op ad bagtrappen for at være ved kongens side, når deputationen ankom.

Der opstod en forening - landbrugernes sammenslutning - kaldet L.S., der havde 135.000 medlemmer. Bølgerne gik højt, men foreningen havde sin berettigelse ved forhandlinger med offentlige myndigheder.

Fra 1937 blev tiderne mærkbart bedre, og efter min mening havde det noget med Tysklands oprustning at gøre.

I 1938 havde vi den største høst, jeg kan huske. Der blev penge til forbrug, og vi fik råd til at købe spisestuemøbler, der kostede 400 kr. + en "sort" gris. Spisestuen havde da også stået tom i 12 år. 1939 kom med en del uro, men med bedre priser på mange ting.

Besættelsen i 1940 blev en stor omvæltning for produktionen. Der kom ingen varer udefra, og der kom nye love og forbud mod forskellige produktioner, og afleveringspligt for en stor del af kornet til en pris af 25 kr. pr. 100 kg.. Der kom ingen foderstoffer fra udlandet, så den dyriske produktion gik en del ned. I vinteren 1940-41 frøs hveden helt væk, og der blev mangel på sædekorn, som blev meget dyr.

Vi valgte derfor at tegne kontrakt med Fællesforeningens nye hørskætteri i Viby. Herfra leverede man frø til udsæd. Vi tegnede os for 3 tdr. land - 1,65 hektar - og det var med spænding, vi ventede på resultatet, da der var en del udgifter til ruskning, der foregik med håndkraft. Da afregningen kom i vinteren 1942, var den på 8.440 kr.. Det var meget mere, end vi havde regnet med. Men der var meget at bruge pengene til på forbedringer af bygningerne, ude og inde. Vi dyrkede hør i 4 år, men der blev

for mange om det. Samtidig havde vi en vang med hvidkløverfrø, der gav en god fortjeneste.

Efter krigen begyndte vi igen at udvide besætningen med køer og grise, og der kom ret hurtigt foderstoffer frem. Lidt tilbage gik det i 1947, en forfærdelig tørkesommer, hvor al høst af græs, roer og korn gik ned med mindst en trediedel. Derefter kom det hele ind i en rolig gænge.

Da vi nåede til 1955 begyndte traktorerne at komme frem også i landbrug af vores størrelse. Det var med en vis sorg, vi måtte føje sønnen, der var ved at blive voksen, og sælge vores fine, dejlige heste til fordel for traktoren.

Ingeborg og Axel Nielsen foran stuehuset på "Kalkær-gården"

I 1960 var der sygdom i hjemmet. Sønnen ønskede at blive gift, og vi valgte at lade ham få gården i forpagtning. Vi byggede hus på Dalumvej 8, Holme. Den 1. august 1960 overtog Jens forpagtningen, og jeg gik på arbejde hos ham.

I 1962-63 solgte vi 8 tdr.land, der lå vest for Bjødstrup-vejen, for 6 kr.pr.kvadratmeter, i alt 262.000 kr., til Bergsøe-fonden i København.

Ejendomsskatterne var efterhånden blevet så store, at vi måtte hjælpe

sønnen med betalingen, som han var forpligtet til efter forpagtnings-kontrakten. De høje ejendomsskatter skulle formentlig tvinge landmænd omkring byzonen til at sælge til kommunen, der da også ville købe gården, men som ikke ville give de forannævnte 6 kr.pr.kvm. for resten, 31 tdr land.

5 aug. 1951 Guld-bryllup

Så kom Højbjerg Andelsboligforening ind i billedet og ville købe jorden. Der blev skrevet skøde den 14.december 1966, og prisen blev 1.000.000 kr.- altså meget tæt på 6 kr.pr.kvm.

Der blev skrevet en del i avisen fra sognerådets side. Det havde åbenbart håbet, vi var kørt træt i de høje ejendomskatter, og den høje jordværdi var da endelig også anledning til, at vi slap for at betale kapitalvindingsskat. Så handlen blev for os bedre, end kommunen havde håbet. Vor søn, Jens Knud Kalkær Nielsen, forpagtede nu en årrække gården af boligforeningen, indtil han købte sin svigerfars gård i Bøgeskov.

Kalkærgård er nu nedlagt. Det meste af jorden er bebygget. En hurtig byudvikling gennem de senere år har frembragt boligområdet med navnet KALKÆRPARKEN. For mig og andre er dette navn et minde om en svunden tid og en landbrugsejendom, der på dette sted gennemgik en udvikling og førte en omskifteligtilværelse.

HJULBJERGGÅRDEN

Fortalt af Signe Rasmussen, født på Holme Østergård
Hjulbjerggården er nok bedre kendt som
Holme tømmerhandel eller Barnow

Hjulbjerggården blev bygget i 1904 til Maren, der var datter af Christen Mikkelsen på Holme Østergård. Maren blev gift med Rasmus Rasmussen, der i daglig tale kaldtes "Ras Sjællænder". Han var kommet fra Lille Heddinge på Stevns.

Nu blev Holme Østergårds jorder delt, så Rasmus og Maren fik den østre del, og her blev Hjulbjerggården bygget. Hendes broder Mikael Mikkelsen fik Holme Østergård med tilstødende marker. Dengang ejede Christen Mikkelsen jorden ned til Holme Byvej.

1909 fik Rasmus Rasmussen lov til at fjerne en del træer fra Landsudstillingen. Disse træer blev plantet omkring gården og i skel. Markerne gik over til Gretbjerg (Kridthøj), således at 2/3 hørte til Hjulbjerggården og 1/3 til Saralystgården.

Maren og Rasmus havde 3 piger, før gården blev solgt omkring 1910. Rasmus Rasmussen var derefter præstegårdsforpagter i Holme i nogle år. Grunden til salget var, at Rasmus handlede for meget og drak for mange lidkøb, og økonomien var ikke dertil.

Den næste ejer, Weiss, var en kendt og skattet mand. Han var handelsmand og købmand, og først ved denne handel blev gårdens jord endeligt opmålt og ikke bare skridtet af. Weiss plantede mirabellehegn fra Hjulbjergvej i syd til markskellet i nord. Det meste af hegnet står endnu. Man kan tydeligt se det fra Hjulbjergvej og følge det vest for bebyggelsen på Kvædevej. Weiss var en god nabo til Mikael Mikkelsen, som ofte havde økonomiske besværligheder. Hvis f.eks. Mikael bad ham om at sælge et kreatur, kunne Weiss sige ham, at det var bedst at vente med

salget en tid, for så ville dyret være mere værd. Men Mikael kunne låne penge af ham indtil da.

Da Weiss døde, købte manufakturhandler Alfred Carsted gården, og hans broder Jakob Kristensen forpagtede den.Dette skete i 1922.

Barnow kort før det blev revet ned.

Carsted solgte Hjulbjerggården i januar 1933, vistnok til Søren Madsen, som efter nogle år opgav den og købte gård i Adslev. Han havde en søn, Jørgen, som var postbud der.

Efter Søren Madsen kom "Grise" Madsen. Han havde boet ved Oddervej i Skåde og havde haft en del grise der. Han havde en søn, som blev kørt ihjel på Oddervej. Han fik endnu en søn, Thode, som rejste hjemmefra ret tidligt. Thode har arbejdet på Hawaii og bor nu i U.S.A.. Han blev gift med en japansk pige. Hans kone og svigermor blev dræbt ved en færdselsulykke, mens datteren overlevede. "Grise" Madsen´s enke bor på Kragelundsallé, og hun har rundet de 90 år.

Hver sommer kommer Thode og datteren på besøg i Højbjerg. Fru Madsen er nu senil.

"Grise" Madsen solgte Hjulbjerggården til murer Iversen, der solgte videre til Breinholt, som afstod gården til Århus Tømmerhandel.

Stuehuset set fra gårdsiden. ca.1930.

Det første, de foretog sig, var at fjerne den tilgroede høj - "Det lille krat", som vi kaldte det. Højen var fredet, og vi var vrede over det; men der var ingen, der protesterede, hvad der jo heller ikke havde bragt højen, "krattet", tilbage.

I begyndelsen af 1992 blev Holme Tømmerhandel nedlagt og både varelager og inventar blev solgt ved auktion. Bygningerne stod nu tomme en tid, og 1.dec.92 blev grunden overtaget af Rasmussen og

Schiøtz A/S, som fjernede alle bygningerne. I jan.95 blev der vedtaget en lokalplan for området, som blev udlagt til tæt, lav bebyggelse.

Høet køres hjem.

Fra venstre ses Fog Kristensen, hans datter Astrid og dennes søster Ellen. To af sønnerne er på vognen.

Foto ca. 1930

Den midterste af Bakkegårdene.

Skrevet af Signe Rasmussen, som er barnebarn af Niels Rasmussen

I 1882 købte Niels Rasmussen den midterste af bakkegårdene i Holme, senere kaldt "Bakkely". Stuehuset, som blev opført efter branden 1920, kan stadig ses på adressen Holmegårdsvej 81.

Niels Rasmussen var født i 1855 på en af Tandergårdene syd for Mårslet. Han havde en del søskende, to brødre havde fået jord fra fødegården "Tandergård", og da Niels nu skulle giftes, skulle han også have en gård.

Han var på Ask Højskole flere gange, desuden lærte han gartnerfaget i Kgs.Lyngby, og han var på flere ekskursioner til Sverige, hvorfra han hjembragte sjældne planter til studiebrug. Senere arbejdede han på et gartneri i Århus.

Imidlertid havde han fundet sig en kæreste, og nu skulle de giftes. Hun hed Hansine Andersen og var født i Battrup den 16.oktober 1860. Foruden de obligatoriske pladser hos bønderne havde hun også været på højskole.

Det var ikke godt nok at være gartner, når man skulle stifte hjem. Derfor blev gården i Holme købt, og de flyttede ind efter deres bryllup i 1882.

Niels var noget af en fremskridtsmand. Han dyrkede f.eks. lucerne, som var en helt ny afgrøde inden for landbruget, og han avlede tidlige kartofler til salg.

Hansine fødte 12 børn; de 10 overlevede. Det var drøje tider. Niels Rasmussen fik en slem sygdom, nemlig lupus, som er hudtuberkulose. Den angriber fortrinsvis ansigtet. Han og hans familie måtte døje meget med det i mange år. Hver vinter rejste han til Finseninstituttet i København og fik behandlinger. Det kunne vare i månedsvis, og det var svært at undvære ham derhjemme.

Rasmus var den ældste af drengene, men kun en stor knægt. Han måtte passe gården med hjælp fra sine søskende. Var der problemer med f.eks. sygdom blandt dyrene, blev der sendt bud efter Thomas Neergaard, som ejede Rundhøjgården. Han var en dygtig og klog mand, og han var desuden en god ven af familien.

Når Niels vendte hjem fra København, var hans ansigt et stort sår. Hansine kunne næsten ikke holde det ud. Hun fik det sådan, at hun helst ikke fulgtes med ham i byen. Når sårene skulle gøres i stand, overlod hun det til børnene.

På grund af de dyre ophold i København var økonomien helt i bund. Alligevel hørte huset til de gæstfri. Der var altid åbent hus, og især de unge samledes der. Der blev sunget, snakket og leet. Thomas Neergaards døtre kunne spille harmonika, og så blev der danset.

Hansine smurte et stort fad mellemmader, og der kom en 2 liter flaske øl på bordet. Hansine mente, det var bedst, de unge holdt sig hjemme i stedet for at gå til købmanden og købe brændevin.

Niels Rasmussen var en rolig og stilfærdig mand. Han var afholdt af familie og venner. Han var den, der altid hjalp, om nogen trængte. F.eks. gav han en liter mælk daglig til en kone fra Fattighuset. Hun havde født og havde ingen mælk til sit barn. Mælken fik hun i et halvt år.

Sønnen Rasmus blev gift i 1910 og forpagtede gården. Der blev bygget hus til Niels og Hansine på Holme Møllevejs østside (nr. 127). Der var et stort stykke jord dertil. Nu fik Niels brug for og glæde af sin gartneruddannelse. Der blev købt nogle få frugttræer; men de fleste lavede han selv, idet han købte grundstammer og podede og okulerede.

Deres handikappede søn Hans fik det nordvestlige hjørne af huset til værksted. Hans var født med et alt for stort hoved. Han havde sin gode forstand og blev uddannet til sadelmager og træskomand. Bortset fra små ophold andre steder virkede han her. Han boede der til efter hushandelen med Koffwiz. Han endte sine dage på Gjern Hvilehjem.

Agnes, som endnu var barn, assisterede sin far i haven. Der blev plantet ribs, solbær, hindbær og jordbær. Niels fik leveringen til Amtssygehuset. Alle måtte op ved fire- femtiden for at få plukket bærrene.

Så bar Niels dem til stationen i Viby, og Hansine tog toget til Århus og måtte klare sig selv til sygehuset, som dengang lå på hjørnet af Ingerslev Boulevard og Sct.Annagade med indgang fra enden af Godthåbsgade. Om vinteren måtte Agnes tage af sted med f.eks. æg, da hun kunne rejse på halv billet, - alt måtte tages i betragtning.

Tegning efter foto ca. 1930.

Pengene var små. Niels arbejdede af og til for gartner Hvolby, som boede på Næsbyvej. Betalingen var 1 krone om dagen plus eftermiddagskaffe.

Trods de mange og lange behandlinger Niels fik, bedredes hans tilstand ikke. Han måtte have det meste af hovedet bundet ind. Det var dels for at skåne sårene mod vind og vejr, dels for at skjule sit udseende.

I 1922 rejste han til København. Han havde en knude under det ene øre, og den skulle fjernes. Han døde under operationen på Finseninstituttet. Hansine var, efter at de var flyttet i huset, kommet i bestyrelsen for Hjælpekassen. Der var ingen socialhjælp dengang. De trængende kunne få to kroner eller fem, i enkelte tilfælde ti kroner, hvis der var børn i familien. Hansine kunne blive så vred, hvis hun opdagede, at modtagerne ikke brugte pengene på en fornuftig måde.

Alle Hansines og Nielses børn havde været på højskole, på husmandsskole eller på gartnerskole. Nogle af dem havde været på flere skoler. Agnes havde f.eks.været på Vallekilde, to gange på Askov og desuden på gymnastikskole, før hun, som hun sagde, fik lov til at læse til lærerinde. Hun arbejdede senere som lærer på Holme skole og fra 1938 på Kragelundskolen. Hun døde 1.januar 1996 på Sct.Olaf.

Hansine levede til 1943. Efter at have boet hos Agnes flere steder flyttede hun rundt til flere af sine børn. Hun faldt ikke til ro. Så kom hun på Stautrup Hvilehjem. Det kunne hun slet ikke klare. Det eneste sted, hun gerne ville være, var hos Mikael og Mine på Holme Østergård. Mines søskende syntes ikke om det, fordi de mente, at hun ikke skulle belastes med hende. Men enden blev, at der blev indrettet en stue til hende der. Her levede hun sine sidste år.

Huset på Holme Møllevej blev først lejet ud til tømrer Arne Rasmussen, som boede her nogle år. Siden købte Arild Kottwiz huset. Hans enke Helga har boet der til sin død i 1995.

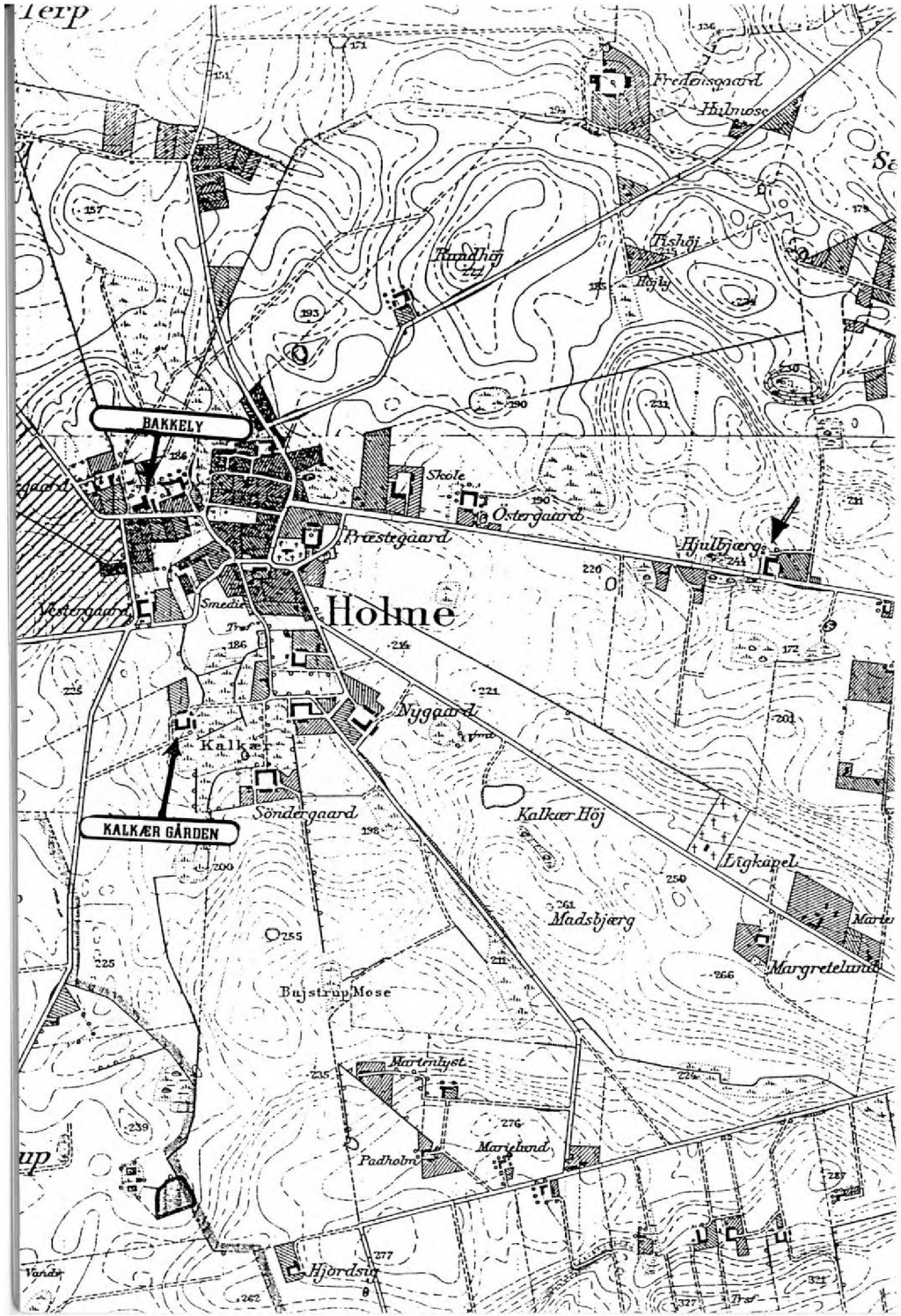

ÅRSBERETNING 1996

Holme lokalhistoriske samling

MEDARBEJDERE

Vi er 3 medarbejdere, der hver tirsdag kommer i samlingen i åbningstiden. Det er Inge Ranegård, der tager sig af samlingen af avisudklip, Leo Søgård oversætter bl.a. gamle dokumenter til nutidsdansk, og Vagn Jensen tager sig af registrering af arkivfonde og billeder. Herudover har vi kontakt med Mina Coordt, som renskriver interviews, der er optaget på bånd.

ÅBNINGSTIDER

Vi har fast åbningstid hver tirsdag kl. 10-12. Er der nogen, der vil besøge samlingen uden for den faste tid, kan man træffe aftale herom med
Vagn Jensen på Tlf. 86 27 49 50.

N.B.: SAMLINGEN ER LUKKET I SKOLEFERIERNE !

AFLEVERINGER

Foruden mange afleveringer af mindre omfang har vi også fået adskillige store afleveringer. I juni måned fik vi fra en familie i Brabrand en stor samling dokumenter fra et dødsbo efter en gartner, der havde boet det meste af sit liv i Holme. Han var en samlernatur, og blandt de mange ting var der f.eks. matrikelkort fra 1910 til 1964, da han flyttede til Taastrup ved Harlev, hvor han døde. Der er mange dokumenter fra salget af gartneriet i årene 1958 til 1960.
I august måned havde vi besøg af et ægtepar fra Rudkøbing. Konens forfædre fra 1600 tallet til ca. 1890 havde boet i "Holmegården". Vi måtte fortælle, at kun stuehuset fra ca. 1750 var tilbage. De glædede sig til at besøge stedet. Desværre skete der det, at grunden med stuehus var blevet solgt, og man måtte rive ca. 2/3 af stuehuset ned. Som tak for hjælp ved arbejde i arkivet, fik vi til arkivet kopier af mange skrifter vedr. "Holmegården" fra perioden 1670 til 1800 tallet. *Mange tak !*

ARRANGEMENTER

I anledning af 250 årsdagen for underskrivelsen af Holme bys VIDEBOG den 19 september 1746 holdt Vagn Jensen et foredrag om bogen og dens indhold. Foredraget, som fandt sted på Lokalcenter Holme, overværedes af ca. 55 deltagere.

STØTTEFORENINGEN

Foreningen har p.t. 55 medlemmer - en lille fremgang. Vi takker på foreningens vegne dem, der har støttet os både økonomisk ved medlemskabet og ved indlevering af gamle papirer, dokumenter, matrikelkort, billeder m.m..

Holme den 6.feb. 1997 **Vagn Jensen**